

Dyrektywa azotanowa: czy dotyczą mnie jej zasady?

Autor: Tadeusz Śmigielski

Data: 28 stycznia 2016

Czy dyrektywa azotanowa dotyczy każdego? Jakie dokumenty powinien mieć rolnik w razie kontroli?

Tym razem sprawa dotyczy ochrony wód powierzchniowych przed zanieczyszczeniami powodowanymi przez azotany pochodzącymi głównie z hodowli zwierząt. Wody powierzchniowe i podziemne, które pobiera się lub zamierza pobierać na potrzeby zaopatrzenia ludności o zawartości azotanów powyżej 50 mg NO₃ w dm³, zaliczane są do wód zanieczyszczonych. Tereny, na których wody wykazywały zanieczyszczenie lub były nim zagrożone, wyznaczone zostały jako **Obszary Szczególnie Narażone**.

Rolnicy prowadzący działalność gospodarczą na terenach OSN muszą przestrzegać zasad, aby funkcjonować zgodnie z dyrektywą i nie narażać się na sankcje związane z jej nieprzebrzeganiem.

Jolanta Kmita, doradca z Powiatowego Zespołu Doradców w Trzebnicy

W Polsce w 2012 r. rozpoczął się 3 cykl realizacji **Dyrektywy azotanowej**. Dyrektywą objętych jest

48 obszarów szczególnie narażonych na azotany pochodzenia rolniczego, tzw. OSN zajmujące ok. 4,5% powierzchni kraju. Etap pierwszy w latach 2004–2008 obejmował 2% pow. kraju, w tym 21 OSN. Dyrektywa azotanowa – 3 etap – trwa do końca 2015 r., obecnie ma miejsce sprawdzanie poprawności jego realizacji.

Kogo dotyczy dyrektywa azotanowa?

Dyrektywa azotanowa dotyczy wyłącznie rolników, których działki położone są na obszarach szczególnie narażonych na zanieczyszczenia azotanami pochodzącymi ze źródeł rolniczych. Dla wszystkich obszarów szczególnie narażonych opracowane zostały programy działań naprawczych, których celem jest zapobieganie zanieczyszczeniom i poprawa stanu wód.

Dyrektywa azotanowa dotyczy wyłącznie rolników, których działki położone są na obszarach szczególnie narażonych na zanieczyszczenia azotanami pochodzącymi ze źródeł rolniczych.

– Rolnicy prowadzący działalność gospodarczą na terenach OSN muszą przestrzegać zasad, aby funkcjonować zgodnie z dyrektywą i nie narażać się na sankcje związane z jej nieprzestrzeganiem – **mówi Jolanta Kmita, doradca z Powiatowego Zespołu Doradców w Trzebnicy.** – Na życzenie rolnika przygotowujemy również (odpłatnie) niezbędne dokumenty, których posiadanie obowiązuje gospodarstwa objęte zasadami dyrektywy azotanowej. Rolnicy zobowiązani są do uczestniczenia w szkoleniach (nieodpłatnych), które organizuję, m.in. wskazując, że należy dostosować się do następujących wymagań: **obornik musi być przechowywany w pomieszczeniach inwentarskich o nieprzepuszczalnym podłożu zaopatrzonem w instalacje odprowadzające wycieki do szczelnych zbiorników na gnojówkę; pojemność płyty obornikowej powinna zapewnić możliwość przechowywania obornika w okresach co najmniej 6 miesięcy, podobnie zresztą jak gnojowica i gnojówka; kiszonki należy właściwie zabezpieczyć przed wyciekami soków do gruntu, a dawka nawozu naturalnego, zastosowana w ciągu roku, nie może zawierać więcej niż 170 kg azotu (N) w czystym składniku na 1 ha użytków rolnych – dodaje.**

Dyrektywa azotanowa dotyczy również przechowywania nawozów naturalnych. (Źródło: AgroFoto.pl, ZETOREXX85)

Jaką należy posiadać dokumentację?

Prowadzona przez rolnika dokumentacja potwierdza, że jest stosowana dyrektywa azotanowa. Do wymaganych dokumentów należą:

- roczny plan nawożenia dla upraw,
- bilans azotu, obejmujący wszystkie źródła przychodu oraz rozchodu tego składnika,
- umowy zbytu/sprzedaży nawozów naturalnych wytworzonych w gospodarstwie, jeżeli jego masa jest zbyt duża w stosunku do powierzchni użytków rolnych jego gospodarstwa,
- a także rejestr zabiegów agrotechnicznych oraz ilości i rodzaj zastosowanych nawozów.

– *Naszym zadaniem jest kontrolowanie nie tylko dokumentacji, ale m.in. obiektów służących do przechowywania nawozów naturalnych czy innych aspektów działalności rolniczej wynikających z rozporządzeń* – informuje Bernadetta Testa z **Wojewódzkiego Inspektoratu Ochrony Środowiska we Wrocławiu**. – *Należy pamiętać, że nieprzestrzeganie zasad dyrektywy azotanowej naraża rolnika na sankcje w postaci decyzji administracyjnych, a także kar grzywny.*

Należy pamiętać, że nieprzestrzeganie zasad dyrektywy azotanowej naraża rolnika na sankcje w postaci decyzji administracyjnych, a także kar grzywny.

Bernadetta Testa, Wojewódzki Inspektorat Ochrony Środowiska we Wrocławiu

Kiedy i jak stosować nawozy?

Weryfikacji poddane zostały również zasady stosowania nawozów, które mogą być używane od początku marca do końca listopada. Nawozy naturalne stałe stosuje się pogłównie tylko na użytkach zielonych i wieloletnich uprawach polowych w odległości co najmniej 20 m od strefy wód (tj. strefy ochronnej źródeł, ujęć wody, brzegu zbiorników itp.).

– *W gospodarstwach wytypowanych do kontroli sprawdzamy dokumentację prowadzoną przez rolnika, poprawność wyliczeń dawek azotu trafiających na pola, a także w przypadku gospodarstw hodowlanych wymiary i stan techniczny obiektów służących do przechowywania nawozów naturalnych* – informuje Jacek Łupicki, pracownik Biura Kontroli na Miejscu ARiMR we Wrocławiu. – *W zależności od tego, jakie są przekroczenia zasad dyrektywy i w jakich okolicznościach powstały, rolnicy ponoszą adekwatne do stopnia ich przekroczenia konsekwencje finansowe* – dodaje.

Warto przypomnieć, że obowiązuje również m.in. zakaz stosowania nawozów naturalnych płynnych na glebach zalanych wodą lub przykrytych śniegiem oraz mineralnych azotowych na glebach bez okrywy roślinnej, położonych na stokach o nachyleniu większym niż 10%.

Na jaką pomoc w roku 2016 mogą liczyć rolnicy z terenów OSN?

– *W zależności od tego, jakie są przekroczenia zasad dyrektywy i w jakich okolicznościach powstały, rolnicy ponoszą adekwatne do stopnia ich przekroczenia konsekwencje finansowe* – informuje Jacek Łupicki, pracownik Biura Kontroli na Miejscu ARiMR we Wrocławiu.

– *W tym roku przewidziana jest również pomoc dla rolników na inwestycje w gospodarstwach położonych na obszarach OSN* – informuje pani **naczelnik z Biura Powiatowego ARiMR**

w Trzebnicy. – Rolnicy będą mogli składać wnioski w oddziałach regionalnych, a Agencja ogłosiła na swoich stronach, że nabór wniosków o wsparcie finansowe inwestycji ograniczających przedostawanie się do środowiska naturalnego związków azotu pochodzenia rolniczego **będzie trwał od 10 lutego do 10 marca.** Mogę tu dodać, że rolnik może otrzymać na realizację tego programu maksymalnie 50 tys. zł. Wysokość dofinansowania wynosi 50% poniesionych kosztów kwalifikowanych, a w przypadku młodego rolnika 60% – nadmienia.

W 2014 r. wyznaczono strefy OSN, których położenie można sprawdzić na stronach [Ministerstwa Rolnictwa i Rozwoju Wsi](#). O szczegółowych warunkach gospodarowania na terenach OSN można zasięgnąć informacji w Powiatowych Zespołach Doradców ODR oraz biurach powiatowych [ARiMR](#).